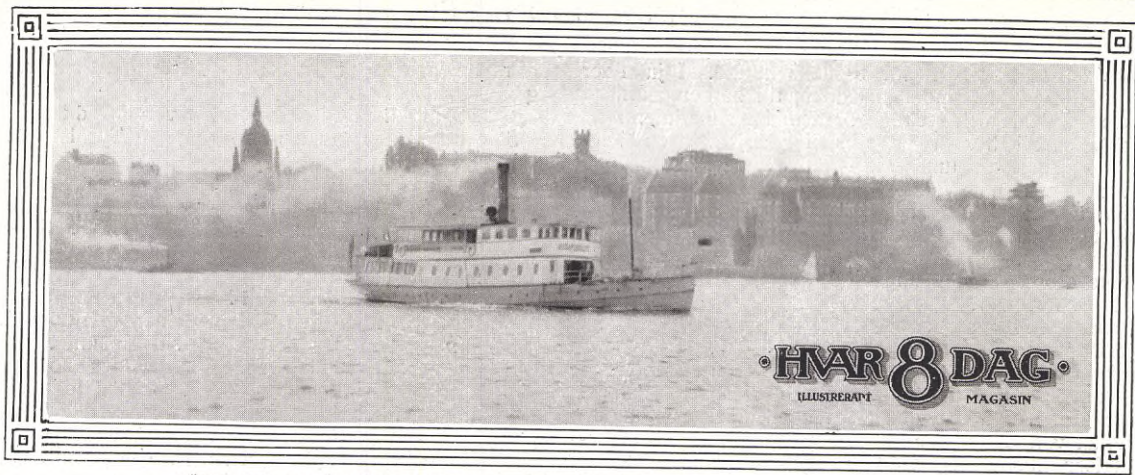

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •
ILLUSTRATION MAGASIN

SÖDERBILD FRÅN STOCKHOLM. — AMATÖRFOTO. G. WINGÅRDH, STOCKHOLM.

24:DE ÅRG.

DEN 24 DECEMBER 1922.

N:O 13.

Foto. Jøyer, Østern.

Anna Lindberg

Fick: Geds Rübys & Kichenstall, Gbg.

ANNA LINDHAGEN.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Julen är framför allt barnens högtid. I juletider gå allas tankar mera än annars till barnen, närmast till de glada och lyckliga barnen, för vilka julen med vad därtill hör är ett plus uti glädjen. Den julehögtid, som nu stundar, är tyvärr emellertid för många små i vårt eget land som i främmande länder mera en tid, som bringar i erinring vad de måste sakna och umbära, än ett tillskott till barnålderns naturliga lycka. I huru många tusen svenska hem har icke arbetslösheten under det gångna året åstadkommit härjningar, vilka icke kunnat undgå att sträcka sina verkningar över till de oskyldiga små, som ännu mindre än de stora riktigt kunna förstå, varför detta skolat dem vederfaras. Och dock — vad är nöden i svenska hem, även de av arbetslösheten hårdast drabbade, mot vad den är mångenstädes i de länder, vilka världskriget och av detsamma framkallade händelser omedelbart berört — i Rysslands hungerdistrikt eller i tidigare burgna österrikiska och tyska hem, som genom valutaförsämringen blivit utarmade? Lyckligtvis ha i kraft av den mänsklighetens universella solidaritet, som varken världskrig eller revolutioner förmå utrota ur människornas hjärtan, i de flesta länder ett barmhärtighetsverk blivit igångsatt i syfte att så långt det är möjligt i dylika fall räcka en hjälpande hand. Bland dem, som i vårt land med största iver och största framgången lagt hand vid organisationen av detta barmhärtighetsverk, förtjänar i ett av de främsta rummen nämnas fröken Anna Lindhagen.

Anna Jakobina Johanna Lindhagen är född i Stockholm den 7 april 1870 samt dotter av justitiärrådet Claes Albert Lindhagen och hans maka Anna Emilia Schönmeier. Fadern förvärvade sig som bekant en särskild berömmelse dels som kommunalman i Stockholm, dels som verksam deltagare vid utarbetandet av 1874 års byggnads-, hälsovårds- och brandstadgor för rikets städer, av vilka den förstnämnda åt Sverige förvärvade platsen som föregångsland på detta område. Av honom mottog hon liksom sina syskon, bland vilka Stockholms stads nuvarande borgmästare Carl Lindhagen, i arv ett varmt intresse för offentliga angelägenheter. Moderensläkten åter, är av tyskt ursprung, men sedan mitten av 1700-talet acklimatiserad i Stockholm. Efter att ha åtnjutit undervisning å Lyceum för flickor genomgick fröken Lindhagen år 1890 sjuksköterskekurs vid Röda korset och tjänstgjorde därefter på Sabbatsbergs och Maria sjukhus, men måste uppgiva att fortsätta sjuksköterskans krävande kall på grund av sina fysiska krafter otillräcklighet. I stället tog hon anställning som kontorsbiträde å ett av huvudstadens stora bokförlag, samtidigt ägnande tid och kraft åt välgörenhetsarbete, bl. a. ett par vintrar som s. k. besökare hos Föreningen för välgörenhetens ordnande, varigenom hon förvärvade sig en omfattande inblick i vad socialt arbete vill säga och huru välbeförande det är. År 1902 lyckades det henne emellertid att helt få ägna sig åt dylikt socialt arbete, i det att uppdraget som barnavårdsinspektris hos Stockholms stads fattigvårdsnämnds utackorderingsbyrå då anförtroddes åt henne. Det är över de av fattigvården utackorderade barnen hon i denna egenskap övar uppsikt och den grundsats hon därvid med framgång sökt genomföra har varit, att om barnen ha goda fosterföräldrar, barnen skola få stanna hos dem, även om det för den administrativa myndigheten ur övervaknings- och andra synpunkter kan förefalla lämpligare med en koncentration.

Samma år som fröken Lindhagen tillträdde sin barnavårdsinspektrisbefattning blev hon en av initiativtagarna till Föreningen för kvinnans politiska rösträtt, i vars stockholmsavdelning hon efter vartannat tjänstgjorde som sekreterare, vice ordförande och ordförande och som även i övrigt hade hennes upp-

ofirande arbete att tacka för mycket av sin framgång.

Nästa initiativ från hennes sida var introduktionen i Stockholm av den ursprungligen från Tyskland härörande, sedermera till Köpenhamn, Malmö och även andra sydsvenska städer omplanterade koloniträdgårdsvärelsen. I sitt arbete härifrån var hon outtröttlig, hon blev ordförande i Stockholmsföreningen för koloniträdgårdar och har särskild förtjänst av att ha fått de små kolonilotternas bebyggande ordnat på ett ur estetiska synpunkter mera tilltalande sätt än vad förhållandet var flerstädes i utlandet genom införandet av ritningsprövning genom en särskild nämnd.

Detta var år 1906. År 1911 invaldes hon så i Stockholms stadsfullmäktige av det socialdemokratiska partiet, till vilket hon i likhet med sin broder anslutit sig och vars månadsblad för kvinnliga medlemmar, "Morgonbris", hon sedan samma år redigerat. I stadsfullmäktige, som hon sedan dess med endast ett kort avbrott tillhört, har hon väckt ett flertal motioner, som haft till föremål hennes födelsestads förskönande eller trevnad. Så t. ex. om tillsättande av en konsulent för gårdsplanteringar, om ordnande av överfarten mellan Slussen och Södermalm, om naturskydd för omgivningarna, om tillvaratagande av gamla kåkar o. d. för bildande av små Skansen-partier i stadens parker, om Eriksdalslundens bevarande som naturpark m. m. På barnavårdsområdet slutligen har hon framfört ett förslag om en gemensam barnavårdsinstitution för hela Stockholm till undvikande av den splittring på olika nämnder, som den allmänna lagstiftningen fört med sig — ett önskemål, som man får hoppas, att den under förberedelse varande nya allmänna barnavårdslagstiftningen skall komma att tillgodose.

Fröken Lindhagen har ock förtjänsten av att ha tagit initiativet till den petition av 500 personer i Stockholm och Stockholms län, vilken kraftigt bidrog till den förbättring i de utom äktenskapet födda barnens ställning, vilken medfördes av den nya giftermålsbalken.

I likhet med sin broder är fröken Lindhagen en varm ivrare för fredstanken och de små nationernas rätt. På grund härav kom hon att tillhöra de kvinnor från ett flertal olika länder, som på våren 1915 samlades till kongress i Haag. Av större betydelse blev emellertid att hon härifrån företog en utfärd till det då av tyskarne ockuperade Belgien, på vars nödläge hon skyndade att fästa den svenska allmänhetens uppmärksamhet. Tillika med professorskan Anna Glasell-Andersson blev hon nu den ledande kraften i insamlingen för de nödlidande därstädes: flera gånger var hon själv på ort och ställe för att förvissa sig om att medlen på bästa sätt användes. Härvid bars hon av en stark känsla ej blott av medlidande, utan också av, att ett vittnesbörd måste givas om, att Sverige icke hade blick allenast för en av de stridande parterna. Ett par år senare fann man henne ock med samma iver verkande för räddningsarbetet i Wien och var hälst annars nöden då syntes störst. Och nu är hon sedan 1919 en av de främsta drivande krafterna i hjälporganisationen "Rädda barnen", som hittills insamlat ej långt från 2 mill. kr. för det i hög grad behjärtansvärda ändamålet. Överallt där det gäller en god sak kan man för resten vara säker om, att hon har ett finger med.

Vid olika tillfällen har hon fått mottaga belöningar särskilt för sina insatser för hemmens och hembygdens vård och förskönande; redan vid Stockholmsutställningen 1909 t. ex. för förtjänstfull verksamhet för Stockholms koloniträdgårdar. Dyrbarare än dessa yttre utmärkelser bör dock för henne vara medvetandet om att tack vare hennes insats strålar av ljus och hopp kunnat nå dessa tusen inom tusen små, vilkas liv varit höljda i mörker och dödens skugga.

24 December 1922

Lösnummer 35 öre

HVAR 8 DAG

• ILLUSTR. • • MAGASIN •

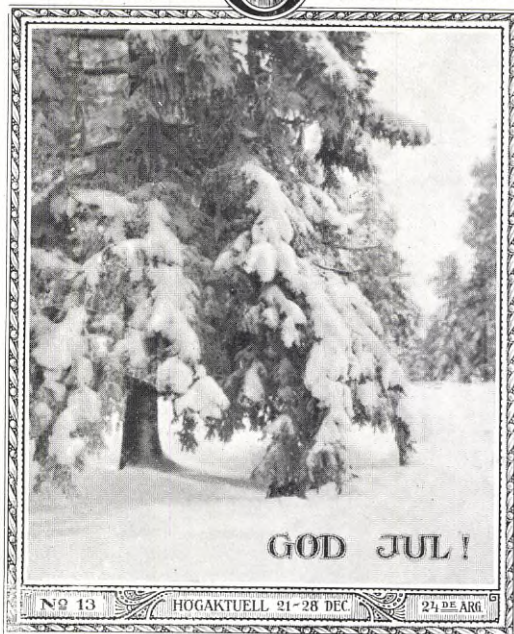
En modets och hjälte-
daternas skildrare och för-
härligare som få bland våra
svenska konstnärer, artisen
Nils Forsberg, fyllde den 17
dec. 80 år. För den stora
allmänheten framstår han
väl främst som mästaren
till "En hjältes död", den i
kolossala mått utförda tavla
med motiv från fransk-tyska
kriget 1871, som nu intager
en särskilt alltid av ung-
domen mycket uppmärks-
ammad plats i vårt Natio-
nalmuseum. Denna tavla,
som först utställdes på Pa-
risersalongen 1888 och där
belönades med 1:a klassens
medalj, är ett tydligt talande
vitnesbörd icke blott om
den för Forsberg karakter-
istiska förkärleken för de
stora måtten och det he-
roiska motivet utan även
om hans stora tekniska
skicklighet och intima an-
knytning till fransk målar-
konst, vilken han helt natu-
rligt erhöill under sina mång-
åriga studier i Paris.

Ännu på sin ålders dagar
fortsätter Nils Forsberg sitt
arbete efter samma linjer,
vilka i hans ungdom ledde
till så stora framgångar och
tillförsäkrade honom en
plats i vår konsts historia.

Svenska Kvinnors medborgarförbund firade den
8 december julsamkväm och därvid överlämnades
högtidligen till förbundet ett av målarinnan Endis
Bergström utfört porträtt av professorskan Ann-

Margret Holmgren, den
egentliga stiftarinnan av
förbundet. Själva avtäck-
ningen förrättades av frö-
ken Ingeborg Valin, som
därvid till professorskan
Holmgren, vilken var per-
sonligen närvarande, rik-
tade några varma ord om
hennes betydelse inom den
svenska kvinnorörelsen.
Talet mottogs med ett fyr-
faldigt leve för fru Holm-
gren.

Porträttet är en gåva till
Svenska kvinnors med-
borgarförbund av medlem-
mar av dess Stockholms-
styrelse och arbetsutskott
samt delvis av målarinnan
själv.

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 13.

I mörkgrön dubbeltonfärg.

En svensk vinterbild — av fotograf Eric Kling, Nyköping
— med H. S. D:s juthälsning till läsare, medarbetare och
annonsörer.

Till bild å sid. 195.

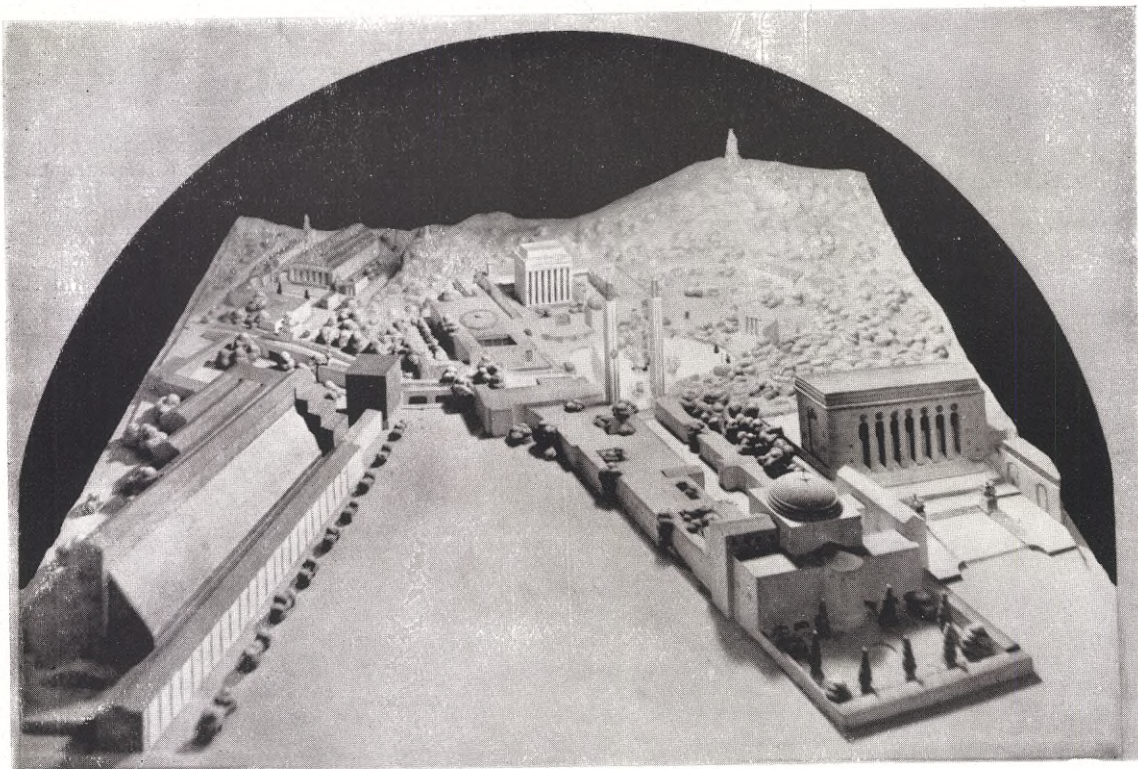
Postföringens automo-
bilisering ute på lands-
bygden och särskilt i Norr-
land är som bekant stadd
i raskt framåtskridande och
ett stort antal bilomni-
bussar, vilka befordra såväl
post som passagerare äro
f. n. i trafik. Denna trafik
har åtminstone sommardag
visat sig mycket tillfreds-
ställande, medan om vintern
det svåra väglaget stundom
upprest så gott som över-
upprätthållande. Nu har
emellertid Generalpoststyrelsen låtit utexperimentera
en bilomnibusmodell, som av allt att döma kom-
mer att möjliggöra reguljär postbiltrafik på de norr-
ländska landsvägarna.

Foto. Bagge, Hälssingborg. Kliché: Sjöberg, Gbg.
KONSTNÄREN NILS FORSBERG.
80 år den 17 dec.

Efter fotograf. Kliché: Sjöberg, Gbg.
PORTRÄTT I OLJA AV PROFESSORSKAN ANN-MARGRET HOLMGREN,
utfört av Endis Bergström för Svenska Kvinnors Medborgarförbund.

Efter fotografi.

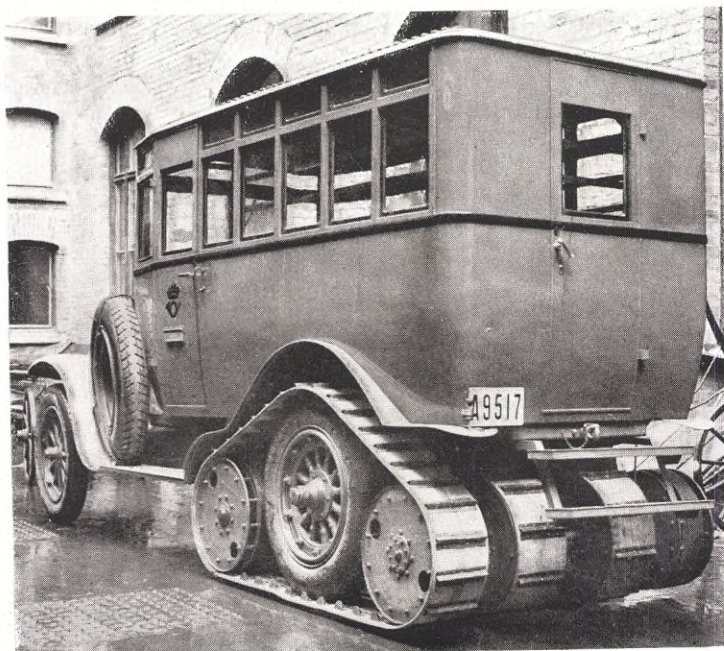
Klitché: Aug. Sjöbergs Klitchéanst., Gbg

EN MODELL FÖR ÅSKÅDLIGGÖRANDE AV UTSTÄLLNINGSPANEN, AVSEDD ATT SÅSOM REKLAM EXPONERAS I STOCKHOLM, KÖPENHAMN, KRISTIANIA OCH LONDON.

Vi hänvisa till sid. 207 där jämte text finnes en nyckelbild av modellen ovan.

GENERALPOSTSTYRELSENS TÄVLAN OM NYA FRIMÄRKEN. De två med första pris belönade förslagen: Överst. "Internationellt motiv" (R. Hellman, Falun), nederst. "Svenskt motiv" (I. Tideblad). Text å sid. 197. — Foto. Modén. Sthlm.

Efter fotografi.

Klitché: Aug. Sjöbergs Klitchéanst., Gbg

EN NYKONSTRUERAD SVENSK POSTBIL med tankband för de svåra Norrlandsvägarne. — Text å sid. 195.

**Prenumerera
omedelbart**

hos närmaste
postanstalt eller
bokhandel å

HVAR 8 DAG

för år 1923

för att erhålla tidningen
i regelrätt ordning från
början.

Ett prenumerationskvitto
å HVAR 8 DAG är den
bästa julklapp och
nyårsgåva.

Helår Kr. 15:—
Kvartal Kr. 4:25

LYXUPPLAGA
Helår Kr. 20:—
Kvartal Kr. 5:50

VINTERGATAN. SVERIGES FÖRFATTAREFÖRENINGENS
MAGNIFIKT UTSTYRDA JULPUBLIKATION FÖR 1922.
Innehållet är själofallet; med den svenska författarvärldens
främsta namn såsom bidragsgivare, det bästa tänkbara. Ut-
styrseth, av Isaac Grünewald och Egil Schwab, står i jämnhöjd
därmed. — Efter fotografier Klische. Aug. Sjöström & Co. Stockholm, 1922.

VÄL UTFÖRDA
FOTOGRAFISKA

Vinter-

och

Genre-bilder

äro välkomna
för omslags-
och första-
sidesvignet-
terna.

Honoreras
vid
införande.

Miss Jane Burr, vilken
anlände till Stockholm
den 12 december, när-
mast från Göteborg, är
en ganska ovanlig ung dam, dels eme-
dan hon, ehuru gift, definitivt avstått
från frutiteln och kallar sig endast
miss, dels emedan hon nästan conse-
kvent, åtminstone till promenad, upp-
träder i knäbyxor och dels emedan
hon just nu företager en resa jorden
runt närmast för att studera olika län-
ders skilsmässolagar. Det är ju då
helt naturligt att hon för detta studium
också måste besöka Sverige, som har
bland de modernaste och humanaste
skilsmässolagar i världen. Om sina
erfarenheter under resan i Europa
publicerar miss Burr efterhand artiklar
i ett par hundra amerikanska tidningar,
tillhörande United Press.

Under vistelsen i Sverige kommer
miss Burr även att besöka Ellen Key
å Strand. Härifrån går så färden när-
mast till Ryssland och sedermera till
Indien. Miss Burr har tydligen alla
förutsättningar att få ett rikligt utbyte
av sin resa då det nämligen blir icke
bara skilsmässofrågan utan sociala

MISS JANE BURR, en excentrisk amerikansk
dam, f. n. på uppmärksammat besök i Stock-
holm för att studera svenska sociala, speciellt
skilsmässofrågor. Hon är gift men avstår
från frutiteln liksom från den kvinnliga dräkten.

Bildcentralen. Klische: Göts, Öbg.

spörsmål över huvud ta-
get ävensom konst och
litteratur, vilka bli före-
mål för den intelligenta
och originella amerikanskans studier.

*

Till bild å sid. 196.

Till celebrerande av Världspost-
föreningens åttonde kongress, vilken
är avsedd att hållas i Stockholm 1924,
har Generalpoststyrelsen utlyst en fri-
märkstävlan i avsikt att få fram två
jubileumsmärkstyper, det ena till hug-
fästande av Världspostföreningens fem-
tioårsjubileum, vilket infaller samtidigt
med kongressen, och det andra till
minne av själva kongressen. Tid tiden
för tävlingens utgång hade över 1200
teckningar av omkring 400 tävlande in-
kommit. Prisnämnden, bestående av
professorerna Olle Hjortzberg och Ivar
Tengbom samt skriftställaren Carl G.
Laurin, fick alltså ett tämligen omfat-
tande arbete, som resulterade i att
första pris i tävling om märke av typ
A (till Världspostföreningens 50-årsjubi-
leum) tilldelats teckningslärare Ruben
Hellman, Falun, och i tävling om märke
av typ B (till minne av kongressen)
herr Ture Tideblad, Stockholm.

DEN UNDERLIGASTE JULEN.

FÖR HVAR 8 DAG AV **ANN A LENA ELGSTRÖM.**

ON HETTE HENNY OLSSON, var 22 år och gick på Konstindustriella skolan vid Mästersamuelsgatan. Hon skulle bli teckningslärarinna eller stor konstnärinna — ännu hade hon inte riktigt gjort klart för sig vilket.

Förhoppningar och mod fattades henne inte i alla händelser. Hon var tvärtom nästan alltid liksom aldeles varmt gyllene invärtes av oresonlig ungdomlig levnadsglädje. Den lyste i de små gyllene prickarne inne i hennes nötblå ögon och kom liksom ut i rödgyllene strimmar i hennes mörkbruna hår. Hon var en vacker flicka, men alltför upptagen av mönsterritning och storhetsdrömmar samt därtill alltför förödmjukad av sin myckna fräknighet för att ha så roligt av detta behagliga faktum som hon annars kunde haft. Samma arbetssamma, ödmjuka drag, förstärkt med den blygt desperata självmedvetenhet, som är hemliga storhetsdrömmars avigsida, gjorde henne skygg för kamraterna så att hon helst höll sig undan dem. Hon inbillade sig att de sågo snett på henne. Men eftersom det är geniens lott att anses som parior, störde detta sällan den stilla gyllene harmoni, varmed hon liksom gick omkring och gratulerade sig till att leva.

Sällan, men i dag synnerligen mycket. Ty i dag var det julaften, men Henny Olsson hade ingenstades att ta vägen. Hennes styvfar lantmätaren hade inte kunnat komma ut med utgifterna för den långa resan ned till Skåne och tillbaka igen. — "Men blir du alltför ledsen måste mamsen göra utväg!" hade hennes mor skrivit. Henny log mellan tårarna när hon läste detta: "Göra utväg", stackars lilla rådlösa morsan! "Mor ska inte vara ängslig för mig", ljög hon i sitt svar, "jag är bjuden till fru Behms syster julaften". Men då den snälla lilla frun ängsligt frågade sin hyresgäst vart hon skulle ta vägen denna heliga kväll svarade denna lika framt, att hon var bjuden till en skolkamrat. Hon kunde inte uthärda den småleken att någon skulle veta, att ingen brydde sig om henne. Hon tänkte därför ta sig en promenad och inte komma tillbaka förrän fru Behm gått. Det var ju bara en afton det gällde, sökte hon trösta sig med, med hjälp av Berta Rucks nyaste, som hon köpt sig själv till julklapp, skulle det väl gå att komma igenom den. Men när hon kom ut på Brunnsgatan i mörkret och snömodden började tårarne strömma. Blint vandrade hon de ensligaste mörkaste gatorna. Hon ville inte se ljuset och grannläterna i butiksfönstrena eller möta de brådskande, pakelastade människorna, alla på väg till några kära, något hem — alla, utom hon...

Utän att veta det hade hon dock haft ett mål. Nu stod hon framför järnvägsbron vid Vasagatan och såg ett tåg rusa söderut — hem...

Hon fortsatte utefter kajen; Stadshusets mörka citadellsilhuet dansade i en gloria av gaslyktor framför hennes tårbländade ögon. Hon försökte energiskt blinka dem torra — folk såg på henne; en herre, som just gick förbi på samma trottoar vände på huvudet och gav henne en sidoblick. I ljuset från en lykta fick hon genom tårarne ett vagt intryck av ett par breda axlar i en grå ulster av utländskt snitt, ett ungt och trots årstiden solbränt ansikte — var hade hon sett honom förut? Jovisst, det var ju han som hade stått bredvid henne vid järnvägsbron. Han hade alltså följt efter henne, hon fnös föraktfullt. — Stockholms herrar! T. o. m. denna kväll!

Han lyfte i detsamma på hatten och blottade en vit gossepanna över den omiskänliga rand en uniformsmössa ger. Hennys hjärta började bulta. Han såg så utländskt, så sjömansaktigt romantisk ut. Det

var nog ingen Stockholms herre, utan kanske en främling, lika ensam som hon tänkte hon känsligt.

— Förlåt, fröken, hörde hon vid sin sida då hon åter vände bort ögonen och påskyndade sina steg. — Fröken såg så ledsen ut och på julaften till! Nej förlåt, ursäkta, bli inte rädd, tillåt mig att presentera mig. Mitt namn är Jansson, 1:ste styrman på Freja, routen Göteborg—London.

Henny saktade ovillkorligen stegen. Han kunde inte vara farlig eftersom han var sjöman! Hennes döde far hade tillhört det yrket och sjöman bildade därför en undantagskategori för henne bland alla världens män.

Under tiden fortsatte den unga mannen sina stammande ursäkter och förklaringar. Han hade fått julsemester aldeles oförhoppandes, men när han kom hem hade han funnit sitt telegram öppnat och sin gamla mamma bortrest över julen. — Där stod han, kände inte en enda människa i hela denna tråkiga stad...

Han skulle väl fortsatt ännu längre ty han var så generad att han inte vågade tåga, om inte Henny Olsson avbrutit honom. Hon var mycket obalanserad denna kväll — det var väl förklaringen varför hon helt plötsligt började fnittra. Men sedan hon väl börjat skratta kunde hon inte sluta. Han föreföll henne så obetalbart komisk med sin bortkomna basröst. Ju mer hon skrattade, ju avgjordare segrade det levnadslustigt gyllene inom henne — en smula desperat, liksom hämndlystet — ty var det inte en skam att ha behövt gå på gatorna och gråta på julaften — och var det inte precis som han sade — så dumt att gå ensam, då man likaväl kunde slå ihjäl några timmar tillsammans med en pratstund vid en kopp té.

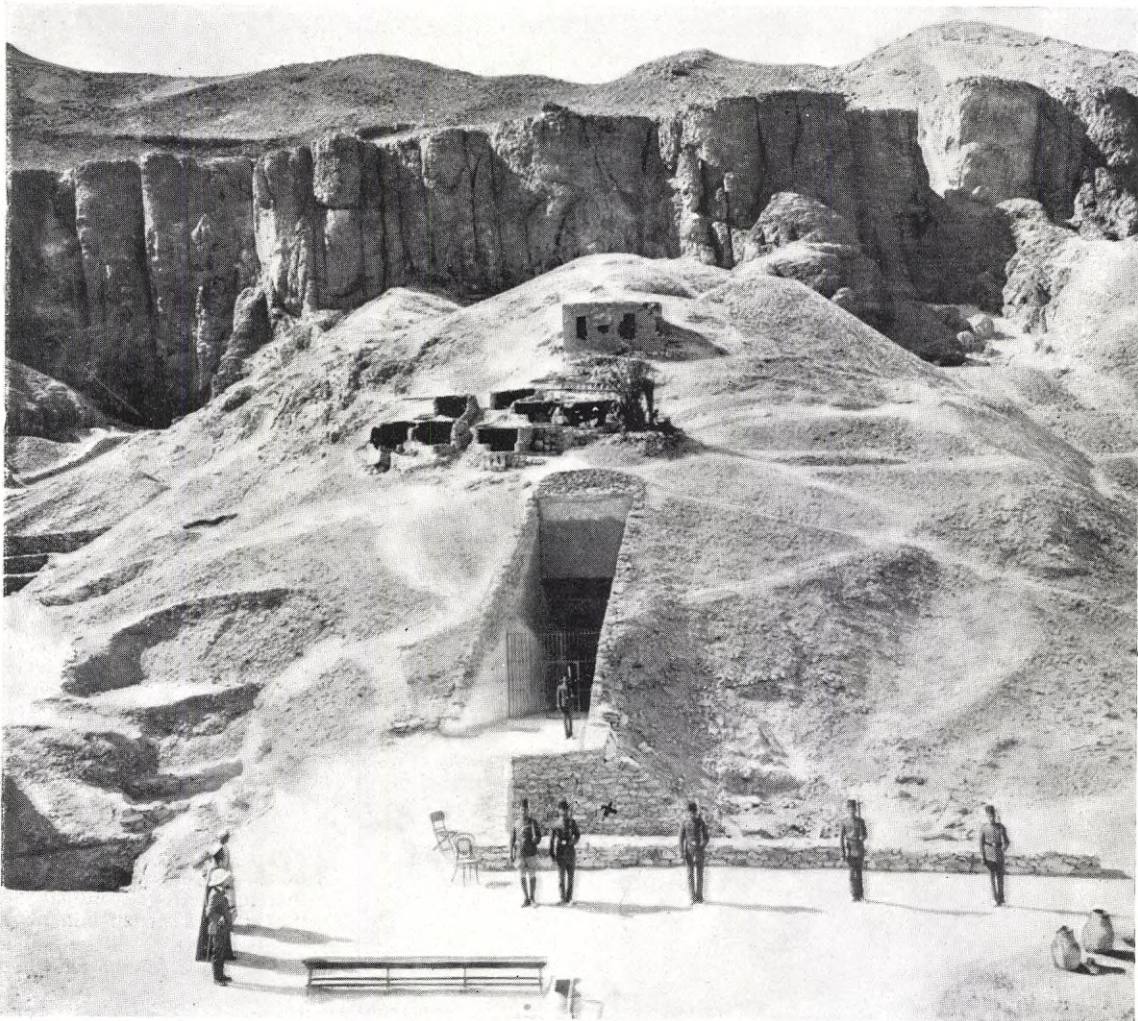
Innan hon visste ordet av satt hon bakom det där teet i Stadshuskällarens preciöst vitkalkade matsal. Den var aldeles folktom, så när som på en ensam gäst några bord från deras, där en liten svartklädd dam med ruvsigt grått hår under en grön filthatt satt och drack grogg ur ett stort glas medan hon rökte den ena cigarett efter den andra ur ett guldmunstycke. Trots detta guldglimmande föremål såg hon underligt fattig och förkommen ut, tänkte Henny, som om hon legat i kläderna hon hade på sig eller som om någon strött aska över henne — något grått, sorgligt, sammanskrynklad...

Henny tog inte ögonen från henne — mycket därför att hennes kavaljer nu sedan han fått ytterkläderna av sig och satt framför henne vid bordet verkade så mycket mera man och mindre pojke än han gjort på gatan, så mycket mera främmande och farligare. Hon skulle velat springa sin väg eller krypa under bordet, vad satt han där och tänkte om henne? Vad satt han där och trodde? Hon blev allt rödare och rödare och tårarne voro inte långt borta. Unge Jansson å sin sida var nästan lika olycklig — han hade aldrig utmärkt sig för någon konversationstalang, nu kände han det som om han plötsligt blivit dövstum. Vad skulle han säga denna vackra främmande flicka som satt och såg så olycklig ut. Något måste de hitta på att tala om innan tystnaden mellan dem blev ännu mera sällsamt laddad, bävande intensiv än den redan var.

Den där damen, stötte han fram helt abrupt men i samma ögonblick hade Henny äntligen lyckats hitta på att säga — precis detsamma. De skrattade och det lättade genast. De fortsatte att tala om den där damen, hennes underliga utseende, det opassande i att dricka whisky — och på en julaften till — de formigen klängde sig fast vid den där damen — hon blev liksom ett slags moraliskt förkläde i vars hägn de lättare kunde se på och le mot varandra.

Forts. å sid 203.

EPOKGÖRANDE FORNFYND I EGYPTEN.

Klickat: Lutz, Sjöbergs Bildbyrå, C.

DE UNDERBARA UPPTÄCKTERNA AV 3,000 ÅR GAMLA EGYPTISKA KONUNGAGRAVAR MED SKATTER TILL 50 MILLIONER KRONORS VÄRDE. Vår bild visar fyndplatsen i "Konungarnes dal" vid Thebe i Egypten. Den öppna gravporten leder till Ramses VI:s grav, tidigare upptäckt, och under denna, vid X med ingång mitt emot, ha earlen av Carnarvon och mr. Howard Carter funnit konung Tutankhamons skattefyllda gravkammare. — Upptäckten har väckt en oerhörd sensation inom hela den arkeologiskt intresserade världen.

Våra bilder å denna och följande sida äro reproducerade efter de första originalfotografier som hunnit hit över England.

Ett enastående värdefullt arkeologiskt fynd gjordes den 5 nov. av lord Carnarvon och mr Howard Carter i den s. k. Konungarnes dal, nära Thebe, dit egyptiska härskare av flera dynastier förlagt sina sista vilorum. Man hade förmodat att platsen ifråga icke hade mycket mera att giva arkeologiska forskare, emedan grävningar tidigare företagits nästan överallt i den lösa jorden, men den utomordentliga grundlighet med vilken de båda engelska forskarne gått till verket, då de samvetsgrant sökt nedtränga ända till klipprunden belönades rikligen. Mr. Carter påträffade nämligen huggna trappsteg vilka befunnos leda in till en med sällsynta dyrbarheter fylld gravkammare, som tillhört den gamle farao Tutankhamon, av den adertonde dynastien (mer än 1,000 år f. Kr.). Ehuru ännu icke konungens egen mumie anträffats — den finnes förmodligen i en ännu djupare in belägen kammare — hava föremål av det största värde bragts i dagen, först och främst konungens tron, ett utsökt arbete från en av det egyptiska hantverkets glansperioder med bl. a. faraos och hans gemåls porträtt, utförda i snidade halvådelstenar, inlagda

i trä. En intressant detalj är därvid att märka. Det konungliga paret beskyddas av Aton-strålar, d. v. s. egentligen solstrålar. Tutankhamon levde nämligen just i den tid då den nu i mycket dunkla Atonreligionen, ett återupplivande av den gamla solyrkan av en troligen monoteistisk karaktär, förgäves kämpade mot riksguden Amon och de övriga gamla egyptiska gudarna, en intressant period med en mångfald ännu olösta problem. Efter gammal egyptisk sed fick konungen en hel utrustning med sig i graven och i den nu funna finnas sängar, stolar, statyetter, alabastervaser m. m. av utomordentligt intresse.

Fynden, som representera ett värde av flera miljoner pund, tillhöra den egyptiska staten och komma säkerligen att förvaras i något av landets muséer, blott de, trots att ett ovanligt starkt och ihållande regn hotar med förstörelse, kunna överföras dit. Dessa epokgörande upptäckter äro och komma i den mån de fullföljas och bli föremål för vetenskaplig undersökning att bli av den största betydelse för forskningen.

“KONUNGARNES DAL” VID THEBE, MED DESS MÅNGTUSENÅRIGA KONUNGAGRAVAR.

KONUNG TUTANKHAMONS FÖR NÅGON MÅNAD SEDAN AV ARKEOLOGEN HOWARD CARTER FÖR EARLENS AV CARNARYON RÄKNING FUNNNA 3000-ÅRIGA GRAVKAMRAR, fyllda med omätliga skatter och belägna bland övriga egyptiska konungagravar i en verkligt majestätisk omgivning, den s. k. "Konungarnes dal" vid Thebe. Nedgången till de nyfunna gravkammarna, märkt med X, bevakas av egyptiska trupper. — Se föreg. sida. — Klick: Göt Astoyrd & Krichmannsdal, Öpp.

TILL LOUIS PASTEURS 100-ÅRS DAG.

Den 27 december hava ett hundra år förflutit, sedan den mo lärna bakteriologiens grundläggare och därmed smittsjukdomslärans om- danare, den ge- niale tillämpa- ren av den ex- perimentella vetenskapliga metoden på mikroorganism- ernas område, övervinnaren av rabiesjukdo- mens fästor

Louis Pasteur, först såg dagens ljus. Närmast hör han Frankrike till och en mera glödande patriot än Pasteur är detta land, där fosterlandskärleken dock mer än annorstädes utvecklats sig till något liknande en allmän religion, knappast i stånd att uppvisa. Men som han själv vid internationella läkarekongressen i Köpenhamn 1884 så vackert uttryckte det: "Vetenskapen har intet fädernesland eller rättare dess fädernesland är hela mänskligheten" och om någon dag bör firas som en mänsklighetens gemensamma

Efter fotografen

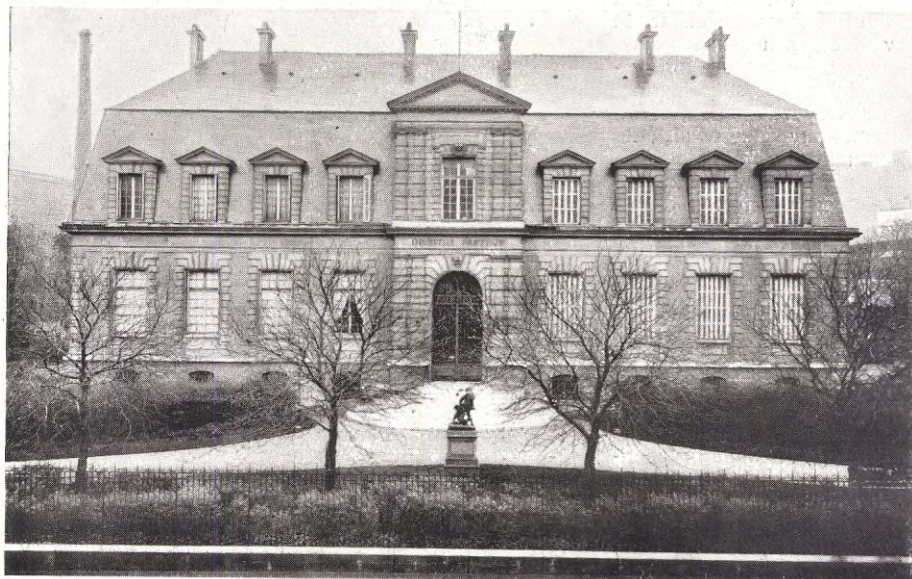
STATY ÖVER LOUIS PASTEUR I PARIS. Försedd med inskriptionen "PASTEUR 1822 1895", födelse- och dödsår, utförd av skulptören A. Falguière och arkitekten Ch. Girault.

Kliché Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

högtidsdag, är det för visso sekularminnesdagen av hans födelse.

Född i en liten fransk landsortsstad, Dôle i närheten av Besançon i Jura, samt utgången ur en hantverkarfamilj, som i åtminstone tre generationer ägnat sig åt garvarens anspråklösa yrke, även om fadern i fyra år haft en plats i Napoleons grande armée och förvärvat sig hederslegionens kors på slagfältet, uppväxte Pasteur under i ekonomiskt hänseende trånga förhållanden. Efter att med jämstruktorna betyg — i sitt blivande huvudämne kemi erhöill han sålunda endast vitsordet "medelmåttig" —

ha genomgått läroverket i Besançon kom han 1840 till École normale i Paris, där han redan röjde klon och efter väl bestådd examen vann anställning som assistent hos läraren i kemi, Balard, upptäckaren av grundämnet brom. Han åhörde samtidigt föreläsningar vid Sorbonne av den store kemisten Dumas och redan 1844 var han upptagen av spekulationer över de organiska molekylernas byggnad, till vilka dessa föreläsningar efter all sannolikhet givit impulsen och vid vilka den samtida framstående kemisten Laurent på honom övade ett befruktande inflytande. År 1847 förvärvade han sig filosofisk doktorsgrad på två avhandlingar, av vilka den ena behandlade arseniksyra och stod utan sammanhang

Efter fotografen

PASTEUR-INSTITUTET.

Kliché Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

med hans senare arbeten, medan den andra, som utgjordes av en fysikalisk undersökning rörande vätskors förmåga att vrida det polariserade ljusets plan, var en förelöpare till det första arbete, varigenom han skulle ådraga sig den vetenskapliga världens allmänna uppmärksamhet: hans följande år utgivna undersökningar rörande det möjliga sammanhanget mellan kristallformen, den kemiska sammansättningen och den optiska vridningsriktningen. Härvid hade han till utgångspunkt den berömda tyske kemisten Mitscherlichs arbeten angående vin- och druvsyrans natrium-ammoniumsalter. Genom en serie glänsande experiment uppvisade han, hurusom druvsyrans salter bestå av två slags kristaller, av vilka den ena optiskt vänster-, den andra högervridande och sökte förklaringen härtill i molekylernas byggnad, varigenom han blev en förelöpare till den av Le Bel och Van't Hoff år 1874 grundade stereokemien.

Under sitt sysslande härmed hade Pasteurs yttre ställning förändrats. Efter en kortare verksamhet som lärare i fysik vid gymnasiet i Dijon hade han 1849 blivit professor i kemi vid universitetet i Strasbourg och därifrån 1854 överflyttat till Lille, som var bättre utrustat med laboratorier. I denna stad fanns ett flertal stora bryggerier, brännerier och ättikfabriker. Redan förut förtrogen med jäsningsprocesserna på grund av dessas betydelse för vin- och druvsyroras uppkomst föranleddes han nu att mera direkt sysselsätta sig med dessa på grund av de fabrikationsfel, som uppkommo särskilt vid vin- och ättikframställningen. Han upptäckte därvid 1857 de bakterier som framkalla mjölksyrejäsning, och påvisade, att dessa voro skadegörarna. En följd av denna upptäckt var hans återflyttning till Paris, där han sedan var verksam till sin död, först som professor vid Ecole normale, därefter från 1867 som professor vid Sorbonne och slutligen som fri forskare från 1875 med hela lönen i pension. Här fortsatte han till en början sina forskningar över ättiksyre- och vin-jäsningen. Det är nu han definitivt fastslår oriktigheten i de äldre åskådningarna om s. k. uralstring, d. v. s. levande organismers uppkomst av oorganisk materia, han visar vidare att jäsning, surning, förruttelse etc. uppkomma på grund av mikroorganismers inverkan, att dessa mikroorganismer äro bestämt artskilda och icke övergå i varandra. I sammanhang härmed kunde han giva sina praktiskt utomordentligt viktiga anvisningar till tullständigt undvikande av vinets och ättikans sjukliga förändringar. Tillika togs han i anspråk för förebyggande av den s. k. fläcksjukan hos silkesmaskar, vilken hotade att ödelägga den sydeuropeiska silkesodlingen: Pasteur gav en enkel anvisning på att efter äggläggningen undersöka, huruvida vederbörande fjäril var smittad, och genom användning endast av ägg efter friska fjärilar var sjukdomen redan efter ett par år praktiskt sett utrotad.

Två hårda slag drabbade honom vid denna tid. Dels träffades han 1868 av ett slaganfall, från vilket han aldrig fullt hämtade sig, fast han i ännu nära trettio år oförtrutet fortsatte sina forskningar. Dels tog han det starkaste intryck av sitt fäderneslands olyckor 1870—71. Men det var på samma gång, som han i dessa fått ett nytt incitament att verka för sitt fäderneslands ära. Det är nu han griper sig an med sina 1876 avslutade undersökningar rörande ölet, vilka icke blott betydde en revolution inom bryggerinäringen, utan även i förening med hans tidigare gav en vetenskaplig grund för bl. a. mejerihanteringen genom hans påvisande av uppvärmningens betydelse för tillintetgörande av skadliga mikroorganismer (pastörisering) och vikten av renodling av de nyttiga mikroorganismerna, främst jästen.

Men det stannade icke härvid. Redan år 1860

hade Pasteur uttalat som sin åsikt, att smittsjukdomarne sannolikt hade sitt ursprung i mikroorganismer. Hans egenskap av kemist fördröjde tyvärr hans övergång till detta forskningsområde, men mot 1870-talets slut övergick han dock till detsamma och blev därigenom grundläggare även av den moderna smittskyddsforskningen, sedan Lister redan fört genom tillämpningen av Pasteurs teorier skapat antiseptiken vid sårbehandling och därmed frambragt en revolution inom kirurgien. Byggande på Jenners empiriska upptäckt av vaccinen sökte han till en början "vacciner" mot olika smittsjukdomar hos djur genom försvagande på olika sätt (uppvärmning, djurpassager) av hönskolera-, mjältbrand- och svinrödsjuka bakterier och inympning av dessa eller deras gifter och satte slutligen kronan på verket genom sin metod att förebygga utbrottet hos människor av den fasanfulla rabiesjukdomen: den 6 juli 1885 gjorde han sin första ympning på den nio-årige Joseph Meister, som två dagar förut blivit biten av en rabiesmittad hund, och hade glädjen kunna konstatera att han gick fri från sjukdomen. Nu strömmade bitna till honom från alla länder och en världsinsamling igångsattes, som inbragte 2½ mill. francs, med vilkas tillhjälp Pasteurinstitutet i Paris grundades i syfte att icke blott internationellt stå till tjänst till rabiesjukdomens bekämpande, utan ock utgöra en central-härd för smittsjukdomarnes utforskande. I båda hänseendena har det på ett glänsande sätt bestått provet; redan innan Pasteur den 28 september 1895 avled, hade Emile Roux här framställt antidifteriserum och talrika upptäckter ha här gjorts till den av Pasteur grundlagda immunitetslärans vidare utbyggande.

Efter porträtt.

Kl. H. Sjöberg, Gbg.

T. H. W. WISTRAND.

Attaché vid Svenska legationen i Paris, jur. o. fil. kand., har i dagarne med högsta betyg avlagt jur. doktorexamen vid universitetet i Paris.

Text å sid. 206.

Forts. fr. sid. 198.

Omedvetet föresvävade denna tanke Henny Olsson. — Så synd vi inte känna henne, sade hon med sin klara unga röst — då kunde vi slå oss ihop, tre ensamma på julafton, det skulle väl passa bra.

Unge Jansson teg — han hade sina dubier att det skulle passa så bra — damen såg inte så ut.

Det var damen själv, som upphov sin röst till svar, en låg, varm stämma, liksom mycket yngre än hon själv.

— Jag kan inte hjälpa att jag hör, ni tala så högt, sade hon småleende — och vad ni sade överraskar och intresserar mig på det högsta.

Medan hon ännu talade hade hon rest sig — nu stod hon vid det unga parets bord, alltjämt leende men med en ängslig iver bakom, en ödmjuk hunger, som gick den varmhjärtade Henny rakt till hjärtat.

Hon reste sig spontant med utsträckta händer.

— Sitt ned, sade hon med sitt rara gyllene leende. — Var välkommen till de ensamnas julkubb.

Den unge Jansson hade också rest sig, förargad men alltför väluppfostat sin-moders-ende-son-och-honvar-änka, för att inte bjuda den okända en stol. Han fick också sina dygders belöning, ty nu sedan Henny fått skyddet av ett om också dubiöst förkläde strålade hon upp mot honom med en helt ny värme och frihet. Tala sluppo de, ty den gråa damen skötte taktfullt konversationen. Hade de varit mer världserfarna skulle de förstått att hon gjorde det som en mästarinna i konsten att glida över pauser, spinna ny tråd, väva tätare den samtalets brokiga väv i vars skydd det stumma spelet de unga förde med sina ögon och leenden, ostört kunde försiggå.

Den okända log vemodigt. Det var väl det minsta hon kunde göra till tack för att hon fick sitta vid deras bord och låta som om hon ännu hörde till någonstades i detta sällsamma liv, där hon gått så ohjälpligt vilse. Henny såg hennes ögon tåras och det slog henne plötsligt hur själviska hon och unge Jansson voro. De borde väl intressera sig litet för denna stackars sorgsna människa slumpen fört i deras väg, låta henne låta litet på sitt säkert tunga hjärta. Hon lade vänligt sin hand på den dammiga svarta kappärmen. — Ni ville veta varför jag kallade oss ensamma fast vi voro två, sade hon med sitt goda flickskrämt. Det skall jag berätta om ni vill tala om varför ni är ensam.

Den okända sken upp. Hon hade så innerligt önskat att få veta litet mera om dessa goda och glada unga människor, komma dem litet närmare — så att de kanske inte skulle kunna släppa henne alldeles igen, tänkte hon bävande i denna de utstötta eviga dröm. Men hon hade inte vågat. Även nu, kände hon, fick hon vara mycket varsam. Den unge mannen såg inte blid ut, då hans unga dam berättade historien om sin julafton.

— Detta är den underligaste julafton jag upplevat, slöt Henny. — En sådan god idé, sade den gråa damen på sitt diplomatiska sätt i den förlägna paus, som uppstod efter Hennys berättelse. — Låt oss leka Tusen och en natt och alla tre berätta historien om vår underligaste jul. Ni, herr Jansson, som är sjöman, har säkert något mycket spännande att berätta.

Unge Jansson log blidkad. Inte ens hans blyghet kunde bemästra hans sjömansförtjusning över en god historia.

— Min underligaste jul, började han, jo den upplevde jag den gången jag var andre styrman på en skonare, som gick med bomull från Galveston till Panama och tillbaka igen med styckegods. Kaptenen var en Nova Scotia man och jag hör inte till dem, som försvara den sorten. Isynnerhet förr i världen foro de fram som riktiga djävlar med besättningen.

Men kapten Davidsson var ju inte fullt så svår. Och så var besättningen dessutom bara mexikanare

— utom ett par lascarer, som skötte köket. Ett gudsförgätet byke, mexikanare! De tåla minsann vad de få! Lömska också — de gå omkring ombord milda som kvinnfolk och så en vacker dag ligger ändå en man mördad i sin koj och ingen av de där änglarna kan begripa hur det gått till!

— Låg det en man mördad i en koj ombord hos er? frågade den grå damen, ty Henny såg helt förvirrad ut.

— Javisst, kapten Davidsson, förstås. Förste styrman var skotte av den där gamle bibel-och-whisky-sorten, som inte fruktar djävulen själv. Han höll dom och ransakning bland byket, men då han omöjligt kunde få klarhet lät han slå ett par tre i järn på vinst och förlust; han förlitade sig på den gamla goda regeln gentemot mexikanare, att ha de inte begått just det mordet ha de säkert begått något annat mord. Vi hade inte hunnit långt ut i Mexicanska bukten, då kapten blev dödad, vi hade Karibiska öarne om styrbord, den laglösaste trakten på hela den laglösa sydamerikanska kontinenten. Det och besättningens undergivenhet gjorde mig en smula betänksam, det måste jag medgiva.

De snattade inte som vanligt om kvällarne, det var så tyst nere i skansen att man kunnat tro de lågo döda därnere, men tittade man dit fick man se dem med huvudena ihop i något hörn. Så en natt — det var natten till lilla julafton — hör jag alldeles tydligt någon tassa förbi min hytt dörr och smyga fram till kapten Davidssons tomma hytt där skeppets ammunition var förvarad.

Förste styrman var på däck, jag hade alldeles nyss hört honom ropa något däruppe så det kunde bara vara någon, som kom i olovliga ärenden. Jag upp alltså, men när jag kommer ut i den lilla gången, som från kaptens hytt förde upp på däck, ser jag ingen människa men väl ett stort hål i hytt dörr, där låset har varit. Tack vare min lättsövdhet hade bovarne dock bara hunnit lägga sig till med två av våra tre revolverar — den tredje låg på durken framför mig och jag lutade mig mekaniskt ner för att ta upp den.

För det har jag att tacka mitt liv, ty just som jag böjde mig ned stacks en kniv, bunden på en kapp, ner genom skylightet och det var endast genom att pressa mig alldeles flat mot durken jag kunde undgå den. — Mac Andrew! sjöng jag ut. Jag är ingen lättskrämd karl precis, men det var något i det där tysta, trevande mordvapnet, som strök fram ett par tum över mig, likt antennerna på ett otäckt djur, som skakade mina nerver. — Mac Andrew! Hade de djävlarne honom redan i sitt våld var det slut med mig också!

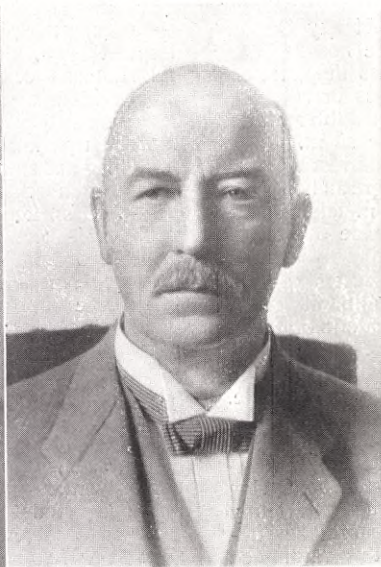
I detsamma hörde jag bullret av ett plötsligt handgemäng och Mac Andrew's röst — helt nära. Han kom sättande med ett enda språng från däck ner på golvet i gången och svängde mig som en vante ut ur kaptens hytt just som en kula splittrade panelen alldeles bredvid mig. Där lågo vi platt utsträckta, kunde inte röra oss en tum utan att riskera att komma inom skotthåll.

Mexikanarne höllo i med sitt vårdslösa skjutande — men du store Scott, sådana kläpare! Vilket var tur för oss, annars skulle de dock slutligen träffat oss, där vi lågo både den dagen och den därpå följande natten som ett par orörliga skottavlor. — Det gick inte en enda karl förbi, som inte tömde sin revolver genom skylightet — de måtte lånat dem turvis! Vi hade ingen mat och skulle ju inte heller vågat röra oss om vi också haft. Däremot kunde vi komma åt tanken med vatten från vår plats och det lindrade ju alltid litet. Men vår belägenhet var ändå föga avundsvärd. Så snart de feqa uslingarne däruppe samlat nog mod att forcera ingången från

Forts. å sid. 207.

Efter porträtt
JANIS TSCHAKSTE. Förutvarande president i Lettlands konstituans, vald till republikens förste statspresident.

G. NARUTOWICZ, helt nyligen vald till Polens president och efter några dagar mördad av en politisk janatiker.
Text å sid. 206.

J KUKK. Estlands nyvalde statschef Förut riksdagens talman.

Kliché Sjöberg, Gbg.

Londonkonferensen 9—11 december, då de fyra ententepremiärministrarna Bonar Law, Poincaré, Mussolini och Theunis upptogo till diskussion nedskrivningen av Tysklands betalningsskyldigheter och denna frågas inflytande på de allierades inbördes åligganden, Ruhrområdets ockupation och de senast framlagda tyska förslagen i skadestandsfrågan, fick i viss mån samma förlopp som föregående liknande konferenser. Hastigt avbrytande, i detta fall kallat ajournering, och inga definitiva resultat. Något synes emellertid vara vunnit, åtminstone för Frankrikes vidkommande.

Bland de deltagande statsministrarna gjorde sig särskilt Mussolini kraftigt gällande, medan Poincaré gick

fram efter samma linjer som förut, och Bonar Law sökte i möjligaste mån mildra de franska kraven, medan Theunis höll sig jämförelsevis i bakgrunden. Den nu avbrutna konferensen är avsedd att fortsättas i Paris den 2 januari.

Efter konferensens avslutning har från amerikansk sida visats ett starkt intresse för de behandlade frågornas lösning och en medverkan från detta håll tyckes nu icke utesluten. I Frankrike synas sympatier för en militär aktion i Ruhrområdet hastigt hava minskats och de tid efter annan uppblossande förhoppningarna på ett utredande av den trassliga skadestandshärvan genom lindring för Tyskland ha åter stärkts.

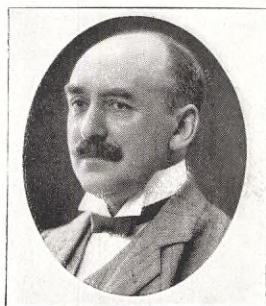

DE FYRA ENTENTEPREMIÄRMINISTRARNE VID KONFERENSEN I LONDON: *Fr. v. Poincaré (Frankrike), Bonar Law (England), Mussolini (Italien) och Theunis (Belgien).* — *Efter fotografier* — *Kliché Sjöberg, Gbg.*

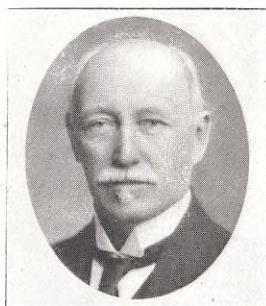
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

L. FRIES.
Kontr. prost. Kyrkoh. - Ljung-
by. — 75 år 9 dec.*

T. BRODÉN.
Professor. — Lund.
65 år 16 dec.*

C. A. RAMSTRÖM.
Civilingenjör. Direktör. —
Sihlm. — 60 år 19 dec.*

A. A. C. R. E. KLINCKOW-
STRÖM. — Friherre. Fil. Dr.
Stafsund. — 55 år 24 dec.*

O. HALL.
Disponent. — Mjölby.
70 år 14 dec.*

R. W. HELLGREN.
Arkitekt. — Stockholm.
60 år 12 dec.

O. H. STENBERG.
Lotskap:en. — Göteborg.
60 år 26 dec.*

G. G. MAGNUSSON.
Direktör. — Stockholm.
50 år 15 dec.*

S. E. P. EHRENKRONA.
Friherre. Häradshövding. - He-
demora. — 60 år 24 dec.*

C. W. F. HÖGLIND.
Rådman. Krigsdomare. - Gävle.
60 år 26 dec.*

C. J. JACOBSSON.
Länsveterinär. — Västerås.
60 år 25 dec.*

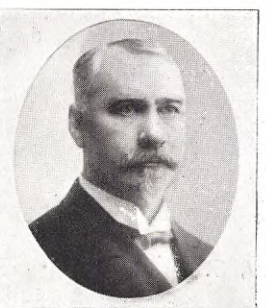
N. A. OLSÉN.
Advokat. — Göteborg.
55 år 28 dec.*

E. SÖDERBERG.
Disponent. — Stockholm.
60 år 9 dec.

A. R. LUNDBLAD.
Direktör. — Västerås.
60 år 12 dec.*

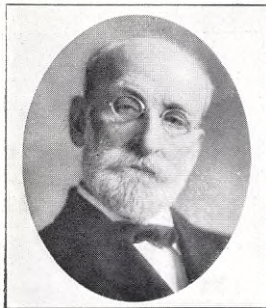
A. H. LARSSON.
Direktör. — Göteborg.
60 år 21 dec.

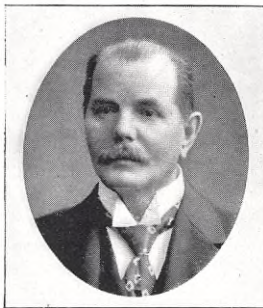
J. ANDERSSON.
Frisör. Kommunalman. — Hjo.
50 år 23 dec.*

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

* Data å nästa sida.

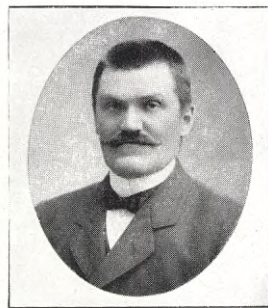
H. A. HELLEDAY †.
F. d. Provinsialläkare. — Södertälje. — F. 1844. † 3 dec.*

J. O. PALLIN †.
Direktör. — Stockholm.
F. 1855. † 10 dec.*

R. E. OLSSON †.
Häradshövding. — Högsby.
Född 1862. † 28 nov.*

D. P. LARSSON †
Hemmasäg. Bankkontrollant.
Malung. — F. 1866. † 29 nov

LAMECH FRIES. Stud. 72, pr. 75, komm. i Ljungby 78, kyrkoh. i V. Torås 92, kontr.-prost i Alibo kontr. 01, kyrkoh. i Angelstad 03, kontr.-prost i Sunnerbo kontr. sdn 13.

THORSTEN BRODÉN. Stud. 77, fil. dr 86, doc. i Lund s. å., lekt. i Helsingborg 04—06, professor i matem. i Lund sedan 06, censor i mog.-ex. 07—09. Vetensk. förf.

CAKL RAMSTRÖM. Avg.-ex. fr. Tekn. högsk. 85, efter studier i boktryckerierket i Tyskl., Österrike, Frankr., Engl. o. För. Stat. anställd hos den stora boktr. o. förl.-firman P. A. Norstedt & Söner ss. förestånd. i den trycktekn. avd. 86—13. Sdn sistn. är verkst. dir. f. a.-b. Sv. litograf. tryckerier samt led. av dess styr. Ordf. i Allm. sv. boktr.-fören. 1900—14, styr.-led. i Sv. ind.-förb., led. Soc. rådet 13, av Stat. arbetsfösh.-komm. 14, av Ind.-komm. 18. Fullm. i Stockh. hand.-kamm. Led. av Stockh. stadsfullm. 03—13.

AXEL KLINCKOWSTRÖM. Stud. 87, studier v. Stockh. högsk. 88—95, fil. dr i Würzburg sistn. år, doc. i zoologi v. Stockh. högsk. 95—04. Dejt. tagit i fl. vetensk. forskn.-färd. t. Spetsbergen 90, Surinam 91—92 o. 03—04, t. Island 09—10. Utg. vetensk. avh.; vittor förf. o. reseskildr. V. ordf. i Sv. författareklubben sdn 22. Åger egend. Stafsund i Stockh. l.

OSCAR HALL. Flyttade efter praktik å olika egend. t. lädernegården Spångsholm 76 vilken han brukade t. 97, då han överflyttade t. Mjölby. Sdn 03 byggn.-nmd. ordf., jämväl auktionist, bouteer.-man o. kommissionär. Disp. f. a.-b. Mjölby Kanikgård o. Mjölby bilbolag

OTTO STENBERG. Ujtn. v. flottan 83, ltn. 84, lotsjtn. i Sthlm s. å., t. lotskapt. 95, lotskapt. i Sundsvall 96—99, i Gbg sdn sistn. år. Ordf. i styr. f. sv. sällsk. t. räddning av skeppsbrutna sdn dess stift. 07.

GERHARD MAGNUSSON. Typograf 88—98, medarbet. i Soc.-Dem. 99, red.-sekr. 07—08, med.-red. 08—10, huvudred. 10—12. V. verkst. dir. i a.-b. Nya Banken 12—18, stadsfullm. 10—20, dess ordf. 19—20 då han avsåg sig samt. sina många allm. o. komm. uppdrag o. därefter ägnat sig åt skriftställarskap. Led. av Riksd. F. K. 13—20. Styr.-led. o. senare år ordf. i Konserthörsningen. Led. av kronprinsens idrottsskomm. skattmästare i Idrottsförsb. överstyr. Biografi o. hetsid.-portr. årg. XX:37.

PHILIP EHRENKRONA. Stud. 80, hovr.-ex. 87, v. hvd. 91, häradshöv. i Näs o. Malungs doms. 01, i Hedemora sdn 21. Åg. egend. Domaregården i Hedemora.

WILHELM HÖGLIND. Stud. 81, jur. kand. 87, v. hvd. 90, rådmän i Gävle 98. Aud. v. Håls. reg. 99—16, sdn sistn. år krigsdomare v. Dalreg. o. Håls. reg. krigsrätter. Skiljedom. i arb.-tvister sdn 21. Ordf. i styr.

f. Gävle stads arbetsförm. anst. sdn 07, i stadens byggn.-nmd sdn 17 i styr. f. Sv. R. Korssets 13ce distr. sdn 22, i styr. f. a.-b. Gävle tennis.

JULIUS JACOBSSON. Stud 84, veter.-ex. 89., länsveter.-ex. 04, stads-veter. i Norrköping 90, distr.-veter. i Tanums distr. i Bohusl. 90—05, läns-veter. i Västmanl. län sdn 05. Led. o. sekr. i länets veter.-styr.

NILS OLSEN. Stud. 86, jur. utr. kand. 97, e. o. not. i Svea o. Göta hovr. s. å. efter tingsstj. advokat i Gbg sdn 01, deläg. i advokatsfirman Hessel & Ol.-én, bedrivit rederiverksamhet i Gbg 93—94, ombudsm. i Gbg:s Inteckn. Garantl. a.-b. o. a.-b. Gbg:s Folkbank, revisor i Gbg:s stads renhålln.-verk 05—07, styr.-led. i Rederi a.-b. Pallas sdn 20, Pollux o. Portunus sdn 22, fastigh. a.-b. Dämmet sdn 20.

AXEL LUNDBLAD. Inköpte 86 efter genomg. lantrb.-o. bokh.-skola egend. Fredriksberg, Västerås, vilken han brukade i 33 år. På sin tid led. av häradsrätt, led. av styr. f. länets arbetsförm. o. tj. gj. under ett år som dess förestånd. Led. av dir. f. länets brandst.-bol., är Stat. omb. f. egnehansrör. En av stift. av Västerås mejerifören. f. omkr. 3) är sdn, dess verkst. dir. 08. Led. av landstinget under två perioder fr. 14. Led. av Riksd. A. K. 06—08 samt 11—17.

DANIEL PER LARSSON. Bankkontrollant v. Värml. ensk. banks avd.-kont. På sin tid ordf. i komm.-nmd o. fattigv.-styr., ordf. o. kassör i Malungs tingslags vägstyr., ordf. i pens.-nmd o. brandstods-komm., led. av kyrko-o. skotråd. Led. av styr. f. Dalarnes Nya Brandstod.-bol., i Malungs vattenlednings a.-b., ordf. i styr. f. Malungs o. Öresjöns trävaru a.-b.

JOHN ANDERSSON. Inneh. frisörsalong i Hjo. Led. av stadsfullm. sdn 09, av ett flertal kommunala kommittéer samt sdn 20 av hälsovårds-nmd. Sdn 09 brandchef.

HJALMAR HELLEDAY †. Stud. 61, med. lic. 77, distr.-läk. i Uddeholms distr. 77—79, i Lima 80—82, prov.-läk. i Mora distr. 82—87, i Sollefteå 87—90, i Undersaker 90—04, i Heby 04—07, järnvägs-läk. v. banleden Trångsviken—Riksgränsen 90—02 o. vid banleden Mörsil—Riksgränsen.

OSCAR PALLIN †. Sjökapit.-ex. 81, styrman o. befälh. å segel- o. ångfartyg i huvudsakl. transatlantisk fart 81—91, köpman i Malmö 91—94, inneh. av skeppsmäkterifirman J. W. Lundin & Co. i Sthlm sdn 96, grund. av o. verkst. dir. f. a.-b. Sthlms kolimport sdn 99, verkst. dir. f. Rederi a.-b. Linnéa sdn 05.

ROBERT OLSSON †. Stud. 82, hovr.-ex. 92, e. o. not. i Göta hovr. 93, t. domhav. 94—11, häradshöv. i Aspelands o. Handbörds doms. sdn sist-nämnda år.

HUGO WISTRAND. Till porträtt å sid 202.

Att en svensk vid Paris universitet förvärvar juridisk doktorsgrad torde vara en synnerligen sällsynt tilldragelse, hedrande icke endast för vederbörande disputand men även för svensk vetenskaplig grundlighet överhuvud. Det är attachén vid svenska legationen i Paris, fil. o. jur. kand. *Hugo Wistrand*, som avlagt det både här hemma och i Paris mycket uppmärksammade lärdomsprovet, i det han den 4 dec. inför juridiska fakulteten under presidium av professor Weiss, ledamot av permanenta mellanfolkliga domstolen i Haag, försvarade sin doktorsavhandling "La diplomatie et les conflits de nationalités. Principes et méthodes", en avhandling av särskilt aktuellt intresse. Attaché Wistrand är f. 95, har efter avlagd fil. o. jur. kand.-ex. varit attaché vid olika svenska legationer, senast i Washington innan han innevarande år fästes vid legationen i Paris.

Till bild å sid. 204

Polens nya/de president, G. Narutowicz, föll redan den 16 december, endast sex dagar efter tillträdet av sitt höga ämbete, vid öppnandet av den årliga stora konstutställningen i Warschau offer för en attentators kulor. Dädet förrövades av en något rubad målare vid namn Niewadomski. Sannolikt var han, trots sin egen förklaring om motsätsen, endast red-

skapet för den samling extrema högermän med general Haller i spetsen, vilka rest ett hätskt och blodigt motstånd mot den nu avlidne presidenten i hans egen-skap av tydlig kompromissman med starkast anslutning till den förne presidenten Pilsudskis parti. I Warschau hade, alltsedan presidentvalets utgång blivit klart, ständiga oroligheter ägt rum och man befardade att en statskupp efter fascistiskt mönster skulle iscensättas av den av en stark och växande opinion stödde general Haller. Den direkta anledningen till mordets snabba utförande får utan tvivel sökas i att denne i dagarna blivit avstätt.

Narutowicz kom således aldrig att sätta djupare spår i den unga polska republikens historia, vilket varit tvivelaktigt även om han beskärts en längre regeringstid. Trots sin erkända duglighet och smidighet, var han knappast mannen att under nuvarande oroliga förhållanden i sitt hemland, mäktat göra sig gällande. Det är sannolikt att den man, som hittills visat sig som det starkaste namnet inom den nya polska republiken, nämligen dess president sedan november 1918, Joseph Pilsudski, åter kommer att övertaga presidentskapet. En ny vänsterregering har bildats med Pilsudskis vän generalstabschefen Sikorski i spetsen och det nya presidentvalet är utsatt att äga rum redan den 20 december.

däck skulle vi vara sålda. Jag förundrade mig över Mac Andrew's lugn, hela julaftonsförmiddagen låg han på magen på durken och läste i sin fickbibel och sjöng psalmer tills jag trodde han höll på att förlora förståndet. Ty på eftermiddagen reste han sig plötsligt — det var lugnt nu, ingen hade skjutit på ett par timmar — och befalle mig att öppna trappdörren till däck. Jag var fullständigt övertygad nu om att han var bliven galen, men jag lydde — öppen strid och sedan döden tycktes mig vara att fördraga framför att ligga måltavla längre.

Däcket var alldeles tomt — i solnedgångsljuset såg allting så fridfullt ut, riktigt julaftonsfridfullt. Det var bara den öppna dörren till skansen, som störde, där den gapade framför oss, likt ett svart hål ner till skeppets inre, där mördaregänget höll sig tyst och väntade — antagligen på att vi så småningom skulle svälta ihjäl.

Men bredvid skansdörren fick jag se något, som alltid stått där men som jag ändå aldrig sett förrän nu. Det var skansens vattentunna, den enda, som fanns ombord utom vattentunnan i vår kajuta. Utan den skulle alltså uslingarne vara tämligen sålda! Jag grep Mac Andrew i armen och pekade på tunnan och då han tyst grinade tillbaka till mig begrep jag att han förrän jag tänkt på tunnan och att det alltså varit metod i hans galenskap. Jag hade redan höjt revolvern, då han åter lade handen på min arm.

Nej, vänta, skjut inte genast, sade han högt. — Det är ändå julafton. Så hedniska papister de än äro måste vi väl ge dem en chance till.

Och sanna mina ord om inte den gamle galningen börjar läsa julaftonsevangeliet för det tomma däcket och den gapande dörren ner till mördarekulan. Men jag höll mig tyst, ty det hade plötsligt slagit mig att visserligen hade jag Riksskytteförbundets guldmedalj, men det fanns bara en kula i revolvern och den kunde kanske behöva litet välsignelse. Nu började Mac Andrew predika med hög och ljudlig stämma. Det var en riktig svavelpredikan förstas. han kallade dem för alla fula namn jag någonsin hört och flera nya, men han slutade i alla fall med att lova dem nåd om de ångrade sig! Antagligen trodde de väl att han var galen och ville recognosera terrängen innan de släppte ut någon att knäppa honom. Jag visste ju inte då att de redan skjutit bort all ammunition. Jag kände bara de osynliga ögonen

och revolvermynningarne vända mot oss och svetten lackade om mig där jag stod med revolvern parat tills Mac Andrew skulle vara färdig.

— I Faderns och den enfödde Sonens namn frågar jag er om ni ångrar er! mässade den gamle dären.

Då hade de visst äntligen fått nog! Ett helvetiskt oväsen bröt upp för skanstrappan.

Jag höjde revolvern och tog sikte.

— I Faderns, Sonens och Den Helige Andes namn, skjut! mässade Mac Andrew.

Pang! — Fullträff förstas!

— Ähhh! sade de bägge damerna.

— Jaha, slöt unge Jansson, belätet, sedan barrikerade vi oss och väntade ut *dem!* Men efter som de inte föllo till bönboken då Mac Andrew predikade för dem slog han dem i järn alle sammans och manövrerade skutan in till Galveston och fängelset med bara min och lascarernas hjälp. Detta är historien om den *underligaste* julafton jag haft!

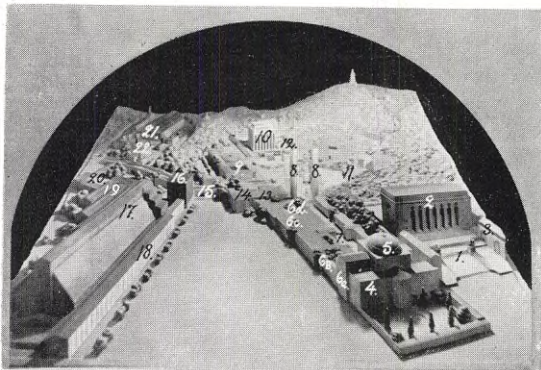
Den gråa damen såg Hennys och hans ögon mötas. Flickan satt där strålände av hjältekyran, förlorad för allt annat i världen än sjöhjälten framför henne. — Men den här är den *underbaraste!* tillfogade han lägre, plötsligt lika blossande röd som hon. Den okända log sitt bleka leende, en aning mera fruset än förut. — Och ni då, sade Henny, liksom uppvaknande. — Er historia då? Hon var så gyllene lycklig att hon ville se alla andra glada också — det var så svårt just nu att se ett sådant ansikte som den okändas — liksom ett dåligt omen. Hon strök hennes hand, ville så *gärna* höra henne berätta. Men samtidigt kunde hon inte hjälpa att hon tänkte på hur sent det var och att unge Jansson fått löfte att följa henne till porten.

Men den gråa damen skakade sitt ruvsiga huvud. — En annan gång, barn lilla, sade hon med sin underligt milda röst, — det är för sent nu och den är för sorgsen, en annan gång då det passar bättre....

De trugade henne inte. De höllo med om att det var för sent de också.

Hon såg dem försvinna — så snabbt som lyckliga alltid försvunno från hennes närhet. Kyparen log sömnigt då han såg efter dem. — Det blir förlovningsannons på nyåret, det slår jag mig i backen på, sade han.

Den gråa damen nickade. Det trodde hon också. Hon tömde sitt glas. — Deras skål! viskade hon tyst för sig själv! Gud hjälpe dem!

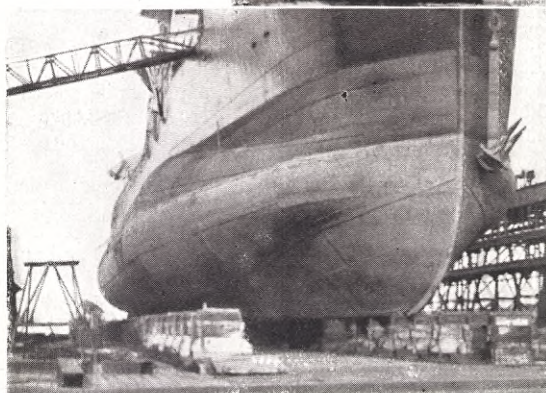
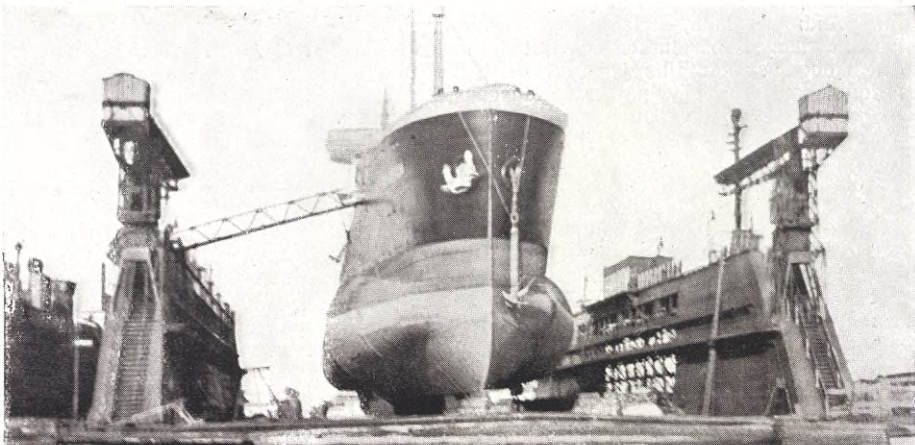
NYCKEL TILL MODELLEN AV JUBILEUMSUTSTÄLLNINGEN I GÖTEBORG 1923. Se sidan 196.

1. Götaplatsen. 2. Konstmuseum. 3. Konsthallen. 4. Krigsövandets historia: 5. Entrékapolen. 6 a. Kyrkokulturens historia. 6 b. D:o (medeltiden). 6 c. Lantbrukshistoria. 6 d. Hantverks-historia. 7. Långa gården. 8. Minareterna. 9. Huvudrestauran-ten. 10. Minneshallen. 11. Idrottshistorien. 12. Sjöfarts-gården. 13. Industrihistorien. 14. Kommunikationsverkens his-toria. 15. Viadukten. 16. Exportcaféet. 17. Stora maskinhallen. 18. Mindre maskinhallen. 19. Exporthallar. 20. Skogsutställ-ning. 21. Konsert- och kongresshall. 22. Folkrestaurant.

Vederbörande inom bestyrelsen för Göteborgs jubileumsutställning ha bland sina många goda uppslag påunnat det icke minst goda, som består i en minutiöst utförd modell i gips av utställningen, för ytterligare tydlighets skull illuminerad i olika färger från de respektive små byggnaderna. Nöjesfältet har sålunda fått röd belysning, minneshallen blå, minareterna ha försetts med blyxfyrar m. fl. anordningar. Modellen lämnar intet som helst övrigt att önska i fråga om överskådlighet och tydlighet och tilldrager sig stor uppmärksamhet, nu i Stockholm, där den är utställd i Jubileumsutställningens propagandafönster vid Biblioteksgatan, för att sedan sändas vidare till Köpenhamn, Kristiania och London.

Man får av modellen en ganska god föreställning om vad detta nationella företag i själva verket gäller. Man har med ständigt växande intresse och tillförsikt följt den gradvisa utvecklingen från en först projekterad, jämförelsevis starkt begränsad, omfattning till den in i varje detalj så energiskt och skickligt i största stil snart slutförda, för hela vårt land så utomordentligt betydande utställning som 1923 skall samla besökare från hela världen till Göteborgs 300-åriga minnesfest. —

Segelflygningen, den nu så modärna formen av aviatik, har tagit ännu ett stort steg framåt, dock genom att i viss mån ingå en kompromiss med de vanliga aeroplanens idé. Det har nämligen visat sig, att de motorlösa segelflygplanen äro i alltför hög grad beroende av vindströmmar och terrängförhållanden för att kunna nå allmännare

"OSTPREUSSEN", en tankångare, vars cisterner utgöres av två u-båtar. Bilderna visa den märkliga ångaren upptagen i Germania-varvets i Kiel flytdocka. Anledningen till den märkliga anordningen var en önskan att nyttiggöra de förträffligt byggda u-båtskroven i st. f. att få dem nedskrotade på ententens jordran. Ångaren är stabil och rätt välgående.

Nedanst. bild: SEGELFLYGPLAN MED EN LITEN HJÄLPMOTOR för start och ogynnsamma vindförhållanden. Övre bilden visar planet i flykt. Märk de två hakarne, avsedda för att gripa i jorden vid landning samt däröver en ny balansanordning. Nederst: Den lilla hjälp motorn.

Amatörfotos Beyner, Sthlm.
Klische: Sjöberg, Gbg.

användning. De tyska Rumplerverkens chefkonstruktör, ingenjör F. Budig, har emellertid nu borteliminerat dessa olägenheter genom att i segelflygplanet inmontera en liten motor om 4—6 hästkrafter, således endast av den för mindre motorcyklar vanliga styrkan. Motorn tages i bruk vid uppstigningen och då

ogynnsamma vindförhållanden inträda. I övrigt visar detta nu efter mångåriga försök konstruerade flygplan ännu ett par remarkabla drag. Ingenjör Budig har nämligen konstruerat en särskild automatisk anordning, placerad i flygplanets främre del, för stabilitetens bibehållande i längdriktningen, varigenom manövreringen väsentligt underlättas och även vindförändringar i horisontalriktningen nu, i olikhet mot förr, kunna utnyttjas. Dessutom har han försett planet med ett par fjädrande hakar, vilka vid nedslaget förmå planet att hastigt stanna utan att dock stjälpas. Man beräknar, att detta nya samfärdsmedel, vilket dock givetvis mest kommer att användas för sportflygning, på grund av sitt låga pris — knappast mer än en motorcykel — kommer att få stor spridning.

Efter fotografier.

Klische: Sjöberg, Gbg.

